

Mednarodna trgovina

ANGLSKO POSOJILO JUGOSLAVIJI
V angleškem zunanjem ministrstvu sta zunanji minister lord Howe in jugoslovanski veleposlanik dr. Price podpisala sporazum, na podlagi katerega bo Vel. Britanija podela Jugoslaviji posojilo 3.575.000 funtov sterlingov (15 milijonov dolarjev ali 6 milijard 250 milijonov lir). Jugoslavija bo ta denar uporabila pri izvajanju preobrazbe deviznega režima. Angleško posojilo je bilo podeljeno v sklopu posojil Mednarodnega denarnega sklada. Združenih ameriških držav in raznih evropskih držav. Jugoslavija bo vrnila posojilo med junijem 1964 in decembrom 1968.

JADRAN UVAZA LIMONE IZ ITALIJE

Znano sezonsko podjetje »Jadrani« je zaključilo z italijanskimi izvozniki pogodbo za uvoz 500 ton limon. Limone bodo uvožili v zabojih po 15 kg, vsak kodaž je zavil v papir. Nabavna cena znaša 59 Gorlit za kg, bruto neto, fco tovorna postaja na Siciliji. Dobava se bo izvršila še v mesecu juliju. Kakor poročata beograjski »Privredni pregled«, so se pogajanja precej zavlekla, ker so italijanski izvozniki nenadoma menjali svoje gledišče glede cene. Prvotno so postavili ceno 66 lir za kg, vendar so se italijanski izvozniki pozneje premislili in zahtevali 70 lir. Na to ceno ni hotelo pristati jugoslovansko podjetje in je pogajanja prekinilo. Nato je prejel iz Italije novo ponudbo, in sicer po 59 lir za kg, to je 6 lir izpod prvotne cene ter jo je sprejel.

IZRAEL BI SE RAD PRIDRUŽIL EST

Izraelska vlada je ponovno napravila na evropsko komisijo pri Evropski gospodarski skupnosti vloga za pridružitve k Evropskemu skupnemu trgu. Prvi poskus za doseg tega namena je propadel. Komisija pri Evropski gospodarski skupnosti je odbila tudi najnovjši poskus Izraela. Pri tem navaja kot razlog politične ovire, ki bi lahko nastale zaradi odpora nekaterih držav Evropske gospodarske skupnosti, ki nasprotujejo pridružitvi Izraela. Komisija je sporočila izraelski vladi, da bi se morala obrniti na vlade posameznih držav, ki naj bi odločale o njeni želji. Izraelci so svoj predlog za pridružitve k Evropskemu skupnemu trgu utemeljili z okolnostjo, da predstavlja izraelska trgovina z državami Evropskega skupnega tržišča 35% zunanje trgovine Izraela.

JAPONCI OB SUESKEM PREKOPU

Na nedavnem natečaju za razširitev in poglobitev Sueskega prekopa, ki ga je razpisala vlada Združenih arabskih republik, je zmagovalno podjeto podjetje Mjuzumo Gumi iz Hirošime. Dela, ki bodo stala 4.720.000 dolarjev, obsegajo razširitev prekopa na dvakratno sedanjo širino in njegovo poglobitev, tako da bo prehodni tudi za ladje z več kot 45.000 tonami.

TEKMA DVEH NEMCIV V EGIPTU

V Bonn je prispelo posebno odposlanstvo Združenih arabskih republik, ki ga vodi podpredsednik Boghdaddi; v odposlanstvu sta tudi egiptovska ministar za gospodarstvo, industrijo in minister za javna dela iz Sirije, Egiptčani bi radi prejeli posojilo na dolg rok za graditev jezna na Evfratu v Siriji. Za prva dela bi potrebovali 500 milijonov mark. Radi bi tudi zgradili elektrarno in razne naprave za namakanje. Pogajanja so bila napovedana že lani. Mnogi so bili mnenja, da sploh ne pride do njih, ker so Egiptčani v zadnjem času pogajali tudi z Vzhodno Nemčijo; v Bonnu so bili prepričani, da Egipt s tem priznava Vzhodno Nemčijo. V Damasku je Demokratična republika (Vzhodna Nemčija) odprla že drugi konzulat v Združenih

FRANCIJA IMA V AFRIKI VEDNO VEČJE TEŽAVE.

V času, ko se Francija pogaja z začasnimi alžirskimi vlado, so ji Tunizijci postavili ultimatum, da izprazni vojaško oporišče tik ob Bizerti. Francozi se niso vdali. Nato so Tunizijci pričeli oblegati oporišče in ko so streljali na neki francoski helikopter, je prišlo do spopada. Francozi so pričeli obstreljevati Bizerto in padali so izvršili napad. Pri tem je bilo mnogo žrtev: po tunizijških poročilih 1000 do 1500, a na francoski strani 10 mrtvih in 100 ranjenih. Francozi so ostali v Bizerti. Tunizijska vlada je zadevo spravila pred Organizacijo združenih narodov, ki naj bi pozvala Francoze, da se takoj umaknejo. Francoska vlada je izjavila, da ne bo umaknila svojih čet iz Bizerte, dokler ne prejme jamstva, da lahko Francija zadrži vojaško oporišče. Francozi niso zavzeli vsega mesta, pač pa samo tisti del, od koder laže branijo svoje oporišče. Na posredovanje OZN je takoj nastopilo premirje. Francozi trdijo, da z vsa pravico branijo vojaško oporišče, ker so Tunizija, ko je Francija leta 1958 priznala njihovo neodvisnost, priznali Franciji, da do nadaljnjega ohrani to oporišče. Tedaj je bilo rečeno, da se bosta obe vladi o tem vprašanju še dogovorili. V resnici pa do tega sporazuma ni prišlo. Tunizijci obdoljujejo za to Francijo, češ da je zadevo zavlačevala. Francoski listi trdijo, da so Tunizijci sporazumno z Alžirci izzvali ta spopad, da bi vrgli Francoze iz oporišča, preden bi se zaključila pogajanja glede Alžira. Tako ne bi Francozi imeli poguma zahtevati od Alžircev, da jim priznajo pravico do oporišča v Mers el-Kebiru na alžirskem ozemlju. Predsednik Tito je obsodil nastop Francozov ter izrazil solidarnost Jugoslavije s Tunizijo.

VERONAUK IZ POLJSKIH SOL OD PRAVLJEN.

Sejem (poljski parlament) je izglasoval zakon, s katerim je bil iz javnih poljskih sol odpravljen vsilki pouk. Ob ponovnem nastopu Gomulke leta 1957 je bil med vlado in Cerkvijo dosežen sporazum, da bodo v poljske sole zopet uvedli tečaj katehizma. Dejansko je bil verski pouk v šo-

labski republiki. Ta ima v trgovini z Zah. Nemčijo velik primanjkljaj, ki je lani znašal 346,5 milijona mark, leto poprej pa 591,6 milijona mark.

CARINE NA UVOZ V AMERIKO NE BODO POVISANE

Ameriška carinska komisija je predlagala predsedniku Kennedyju, naj bi povzela carine na uvoz nekaterih izdelkov iz tujine, kakor športnih žog, keramičnih ploščic za izdelavo mozaikov in stekla. Predsednik je odgovoril komisiji, da je treba ta ukrep odložiti, dokler se vprašanje ne novo prouči temeljito. Tega mnenja je komisija za zunanjo trgovino. Zoge izvažajo v Ameriko predvsem Japonska, ploščice za mozaike Italija, Japonska in Španija, medtem ko kupuje Amerika steklene izdelke v Belgiji, na Japonskem, v Zah. Nemčiji, Franciji, Veliki Britaniji, Italiji in tudi v Jugoslaviji.

Mednarodni sejmi

PRED SEJOMOM V SKOPJU

Dne 2. avgusta se odpre v Skopju XI. velesojem, ki bo trajal do 12. avgusta. Zanimanje za ta sejem raste iz leta v leto. Tako se je letos prijavilo okoli 175 razstavljalcev iz vse Jugoslavije. Sejmščiše je bilo povečano z dograditvijo druge razstavne lope. Makodniti se gospodarsko hitro razvijajo in ta razvoj prihaja do izraza prav na velesojemju.

KUPCIJE Z JUGOSLAVIJO NA TRŽASKEM VELESOJEMU

Na zadnjem tržaskem velesojemju Jugoslavini zaključijo za okoli 400 milijonov lir kupčje. Minister za zunanjo trgovino Martinović je med svojim bivanjem v Trstu sicer povzela jugoslovanski kontingent od 300 na 400 milijonov, vendar so zaključene kupčje nekoliko presegle ta kontingent. Jugoslovanska podjetja so prepričana, da bodo pristojne italijanske oblasti za ključne kupčje tudi potrdile, čeprav so nekoliko presegle kontingent. Upoštevati je treba — takšno mnenje se čuje iz jugoslovanskih poslovnih krogov — da so Jugoslavini prvotno zahtevali mnogo višji kontingent, to je okoli 1 milijarde lir, na drugi strani pa je bila Jugoslavija na velesojemju močno zastopana, to je kar z 52 podjetji.

Trst brez pomorstva?

V troke popoldne je bilo v prostori tržaskih trgovinske zbornice običajno zasedanje tržaskih industrijcev. Zasedanja so se udeležile številne osebnosti iz tržaskega javnega življenja. V svojem govoru je predsednik Zdruga industrijcev tržasko pokrajine dr. D. Doria poudaril potrebo po specializirani delovni sili na Tržaskem, kakor tudi v ostali Italiji. Ta potreba je že danes občutna, a bo v bodočih letih še narasla, vzporedno z razširjenjem tržišča v smislu doleč Evropskega skupnega trga. Dr. Doria je tudi naglasil, da industrijska dejavnost na Tržaskem napreduje, tako da je število zaposlenih delavcev na tem področju naraslo od leta 1959 na leto 1960 za 2400 ljudi. Nasprotno pa vzmira padeš število zaposlenih v pomorstvu, ki se je skrčilo v istem času za 500 ljudi. Nekateri so mnenja, je nadaljeval govornik, da industrijska dejavnost lahko popolnoma nadomesti pomorsko, ki se ne razvija tako, kakor bi bilo želeli. V resnici pa ni tako: Trst mora posvečati svoje sile tako industriji kakor tudi pomorstvu. Glede prometnih zvez s Trstom je dr. Doria naglasil škodo, ki jo tpi Trst zaradi pomanjkanja drugega tira na progi Trst-Mestre, ki so ga odnesli Nemci leta 1944. Nadalje še vedno ni dobre avtomobilske ceste zveze z Benetkami. Zdi se, je nadaljeval, da se vse zveze, železniške, cestne in rračne, končajo v Benetkah in se ne nadaljujejo do našega mesta. Trst je zdaj tudi izločen iz načrtov za boljše povezavo proti Severu.

NAFTOVOZ IZ SAHARE ZAPRT

Zaradi spopada pri Bizerti je francoska vlada dala zapreti naftovoz iz Edjeleha v Sahari do mesta La Skirrah v Tuniziji. Vsak dan je po naftovozu pritekalo 25.000 ton saharskega petroleja. Od tega je tunizijska vlada prejela 1 milijon funtov sterlingov čistega dobička na leto, kar predstavlja eno petino vseh državnih dohodkov.

IZVOZ JAPONSKIH TKANIN V AVSTRALIJU

Združenje japonskih izvoznikov sintetičnih tkanin je objavilo, da bo v finančnem letu (od meseca julija naprej) prvotno skrotilo izvoz tkanin v Avstralijo na 14 milijonov kv. jardov. Lansko leto je bil postavljen podoben okvir, vendar so ga Japonci izkoristili samo do 60%, ker je bil avstralski trg zaradi deflacionističnih ukrepov neugoden.

SOVJETSKA TRGOVINSKA OFENZIVA V AVSTRALIJU

V Canberra se je vrnil sovjetski trgovinski ataše iz Moskve. Napovedal je, da se bo Sovjetska zveza udeležila letošnjega vzorčnega sejma v Sydneyu, ki bo meseca avgusta. Kimalu prispeje v Sydney sovjetska ladja, ki bo pripeljala sovjetsko blago za razstavo. Rusi bodo razstavljali stroje, traktorje, tkanine, ure, fotografske aparate, helikopter in knjige. Ruski ataše je dodal, da je sedanja trgovinska bilanca med obema državama preveč ugodna za Avstralijo. Na vsak funt ruskega blaga, prodanega v Avstraliji, je Sovjetska zveza uvožila za 13 funtov avstralskega blaga, predvsem volne. Sovjetska zveza bi rada zboljšala trgovinsko bilanco s povečanjem izvoza v Avstralijo.

S študenti v Grčijo

AKROPOLA SPOMENIK GRŠKE KULTURE

Višek vse vojnje je bil seveda ogled grška Akropole, ki najlepše predstavlja ne le Atene, marveč vso staro grško kulturo, gradbeništvo, umetnost, filozofijo in politično življenje, čeprav je bila marsikdaj poškodovana in so del umetnin odpeljali v prejšnjih časih v razne tuje muzeje. Zgraditev Akropole je Atenam omogočila Atiško-delska mestna zveza s svojimi zakladi, glavne zveze pa ima zanj Periklej (2. polovica 5. stol. pred Kr.). Akropola zapusti na vsakem obiskovalcu močnen in nepozaben vtis (Propileje, Erehteion, tempelj Nike, zlasti pa Partenon). Tudi muzej na Akropoli nam kaže razvoj petdesetletne grške kulture, še boljše pa Narodni muzej z zbirkami zlasti s Krete, Miken itd. Za Benakijski muzej, ki hrani poleg narodopisnega gradiva tudi bizantinsko, zastopano sicer predvsem v Bizantinskem muzeju, nam je preostalo premalo časa. Tako so lahko naši udeleženci spoznali grško kulturo, ki je dala toliko lepega in večnega človeški civilizaciji, obenem pa tudi življenje modernega milijonskega mesta, ki neprenehoma raste; sicer smo videli tudi precej drugih stanovanj, ki se zaradi dragine zamenjajo po najemnikih.

OD KRFA DO BARIJA

Drugo jutro smo si lahko malo temeljiteje ogledali Krfo, ki nikoli ni poznal turške zasebe in kaže obilo benških vplivov, pa tudi sledove angleške oblasti. Medtem ko so nas v Pireju v stari čaršiji zasledovali številni prodajalci s srbrhovškimi ponudbami, so se tukaj še številni prijazni prebivalci spominjali srbskih vojakov, ki so si na Krfu nabirali novih moči za prodor solunske fronte l. 1918. S slovensčino sem si lahko l. 1939. pomagala celo v Solunu, saj je ondatna makedonsčina malce podobna naši starinski slovensčini. Sicer smo ugotovili, da Grki znajo sedaj mnogo bolj angleški, manj pa francoski kot nekdanj. Na Krfu razumejo deloma tudi italijansko.

KIER JE PITIJA ODLOČALA O USODI GRKOV

Razumljivo, da je zlasti ženski del našega izleta ogledoval z zanimanjem razne trgovine v Atenah in Pireju, kjer so na našo srečo imeli povsod razprodaje (ekspozicije); tako je marsikaj spomin na Grčijo odprl z nami. Vse premalo časa se nam je zdelo za ogled tolikšnih lepot in zanimivosti, ko smo končno v sredo zvečer zapustili Pirej. Proti jutru smo se vsidrali v malem pristanišču Itelji, od koder nas je 6 taksijev potegnilo na 650 m visoko svetišče Delfe, kjer je v Apolonovem templju prerokinja Pitija odgovarjala, oamnjana od zemeljske sopare, na razna vprašanja in je pogosto odločala o usodi Grčije in njenih mest, ki so bila politično združena krog

LEPO ČRNOGORSKO PRIMORJE

Pred odhodom so navallili na ladjo še prodajalci raznega, zlasti tekstilnega blaga, nagrnadenega v kovčkah, ki so se v pomanjkanju lir za dovoljili tudi z našimi dinarji, katerih pa nismo imeli mnogo. Drugo jutro nas je že pozdrvil črnogorski Bar, kjer me je pričakovala žena z novico, da dva dni zaradi razburka

Revlja štajerskega gospodarstva, potrošnih artiklov, zabavni program. Ob tej priliki si ogledte tudi lepote zelene Pohorja

Gospodarsko pismo iz Jugoslavije

Stročja kreditna politika

Ljubljana, julija

V letošnjem letu je bila izvršena v bančni upravi pomembna reorganizacija. Narodna banka je postala nosilec nove službe, ki nosi ime služba družbenega knjigovodstva, obenem pa kot banka kreditira poslovne banke. Med te štejemo poleg treh velikih centralnih bank za kreditiranje zunanje trgovine, kmetijstva in investicijske banke zlasti komunalne banke, ki jih imajo praviloma vse občine ali po dve in več občin skupaj.

O službi družbenega knjigovodstva smo že govorili. Njena naloga je nadzirati finančno poslovanje podjetij in voditi evidenco o njihovem poslovanju, voditi statistiko in delati analize o gibanjih v gospodarstvu. To vrši Narodna banka prek plačilnega prometa, v okviru katerega je uvedena posebna kontrola, nad vsem pa kot poseben sektor še finančna inspekcija. Glede na tako organizacijo morajo torej imeti vse gospodarske organizacije in sploh vsi uporabniki družbenega premoženja pri Narodni banki svoje žiro račune in pretek tre računov obvezno opravljati svoje finančno poslovanje.

Druga pomembna funkcija Narodne banke, da ne govorimo o njeni emisijski vlogi, je kreditiranje bank in je izjemoma neposredno posameznim podjetjem. V tej vlogi dobiva Narodna banka vedno večji pomen zlasti po lanskem aprilu, ko je odredila po navodilih Zveznega izvršnega sveta, da se krediti iz bančne emisije za obratne namene ne smejo dvig-

DENAR

ZVIŠANJE OBRESNE MERE NA ANGLSKEM

Angleški finančni minister je odredil povišanje obresne mere od 5 kar na 7%. Druge uredbе zadavajo razna področja in predvidevajo splošno štednjo. Povišane bodo razne davčne pristojbine, kakor na radijske, televizijske in fotografske aparate, pohištvo, obleko, avtomobile, kavo, sladkor, kavo, žgivalice, bencin, cigarete itd. Avto, ki je doslej stal 850 funtov sterlingov, bo za 25 funtov dražji.

NAFTOVOZ IZ SAHARE ZAPRT

Zaradi spopada pri Bizerti je francoska vlada dala zapreti naftovoz iz Edjeleha v Sahari do mesta La Skirrah v Tuniziji. Vsak dan je po naftovozu pritekalo 25.000 ton saharskega petroleja. Od tega je tunizijska vlada prejela 1 milijon funtov sterlingov čistega dobička na leto, kar predstavlja eno petino vseh državnih dohodkov.

IZVOZ JAPONSKIH TKANIN V AVSTRALIJU

Združenje japonskih izvoznikov sintetičnih tkanin je objavilo, da bo v finančnem letu (od meseca julija naprej) prvotno skrotilo izvoz tkanin v Avstralijo na 14 milijonov kv. jardov. Lansko leto je bil postavljen podoben okvir, vendar so ga Japonci izkoristili samo do 60%, ker je bil avstralski trg zaradi deflacionističnih ukrepov neugoden.

SOVJETSKA TRGOVINSKA OFENZIVA V AVSTRALIJU

V Canberra se je vrnil sovjetski trgovinski ataše iz Moskve. Napovedal je, da se bo Sovjetska zveza udeležila letošnjega vzorčnega sejma v Sydneyu, ki bo meseca avgusta. Kimalu prispeje v Sydney sovjetska ladja, ki bo pripeljala sovjetsko blago za razstavo. Rusi bodo razstavljali stroje, traktorje, tkanine, ure, fotografske aparate, helikopter in knjige. Ruski ataše je dodal, da je sedanja trgovinska bilanca med obema državama preveč ugodna za Avstralijo. Na vsak funt ruskega blaga, prodanega v Avstraliji, je Sovjetska zveza uvožila za 13 funtov avstralskega blaga, predvsem volne. Sovjetska zveza bi rada zboljšala trgovinsko bilanco s povečanjem izvoza v Avstralijo.

niti nad višino ob koncu aprila lani. Ukrep je imel svoje utemeljitev v tem, da so kratkoročni krediti naglo naraščali, ne da bi imeli za tako naraščanje pravo podlago tako v povečanju proizvodnje, delovne sili in v drugih elementih, ki so v takih primerih odločilni. Tako se je večalo nesorazmerje, ki je zahtevalo odločne ukrepe, med katerimi je bila omejenja omejitev. S tem ukrepom naj bi se tudi postopno preprečilo preveliko nalaganje sredstev za investicije, kar je tudi bilo v nesorazmerju z ustvarjenimi sredstvi, ki naj bi šla za obratne namene.

Restriktivna politika kreditiranja obratnih sredstev iz bančnih virov je trajala do letošnjega prvega julija, ko je Zvezni izvršni svet odobril s posebnimi ukrepi, da se pod določenimi pogoji zopet lahko odobravaljo krediti iz bančnih virov v obratne namene. Toda s tem ukrepom so bili določeni strogi pogoji, ki naj bi v prvi vrsti preprečili, da bi se povečala ali ustvarila nova nesorazmerja v gospodarskem razvoju, poleg tega pa naj bi s takimi krediti pripomogli, da ne bi zastal razvoj gospodarstva oziroma, da bi bile izvršene naloge, ki jih predvideva letošnji družbeni plan.

O podrobnostih teh ukrepov ne bi govorili. Omenili pa bi, da se z njimi uvajajo v gospodarstvo nekateri instrumenti blagovnega prometa, ki jih v našem gospodarstvu doslej nismo splošno uporabljali. Tu je zlasti uporaba menic z možnostjo eskontiranja, dalje blagajniških zapisov in obveznic. Za slednje bi morali za vsak primer posebej iziti posebni predpisi oziroma pravila. To bo seveda zelo vplivalo na gospodarski razvoj, zlasti na spremembo delitve realizacije, to je po domače izkupička podjetij, ki se sedaj deli na podlagi fakturiranega blaga, kar seveda ustvarja določene težave. Preiti bo treba vsakakor na načelo, ki lahko edino objavlja v gospodarstvu, to je na delitev realizacije po vnovčenju. Ta velja sedaj načelno za delitev osebnih dohodkov plač, ki jih podjetja ne morejo izplačati, če nimajo dovolj sredstev na žiro računu.

Tako se bodo letos kratkoročni krediti predvidoma dvignili iz bančnih virov okoli 62 milijard in bi s povečanjem v prvih štirih mesecih letos dosegli višino povečanja, ki jo je predvidel družbeni gospodarski načrt; to bi bilo v skladu s povečanjem proizvodnje prometa in storitev celotnega gospodarstva.

GIBANJE PROIZVODNJE, LETINA IN DRUGO

Podatki o gibanju proizvodnje kažejo, da se je v prvih petih mesecih letošnjega leta proizvodnja dvignila za 9%. To je za 3% manj, kot je po gospodarskem načrtu za letos predvideno. Vendar v gospodarskih krogih ocenjujejo to manjše povečanje kot posledico letošnjih gospodarskih ukrepov, ki bodo imeli svoj pozitiven učinek šele v drugi polovici letošnjega leta. Zlasti velja to glede ukrepov na področju zunanje trgovine s spremembo tečaja dinarja in z drugimi ustreznimi ukrepi na tem področju.

Obeti glede letošnje letine pa so slabi, kot je bilo predvideno. Glede žit predvidevajo srednje dobro letno, dočim obstaja velika bojazen, kaj bo s kurozo, ki je mnogo trpela zaradi velikega deževja v letošnjem letu. V zadnjem času se je sicer rast nekoliko popravila, vendar pa ni mogoče pričakovati, da bi bile vse posledice dežja tudi odpravljene.

V zadnjem času prihaja vedno več prvih pridelkov na tržišče. S tem cenje tudi padajo, čeprav ne v sorazmerju s ponudbo. Tako sta sadje in zelenjava še vedno draga, in cene na raznih trgih niso niti približno izenačene. To pripisujejo trgovini in

prometu, ki še vedno nista kos svojim nalogam, da bi hitro in uspešno posredovala tam, kjer je blago drago in ga nabavljata tam, kjer ga je preveč. Nič čudnega ni, če na račun trgovine, zlasti z živževom, lete čisto ostre kritike in lahko pričakujemo v tem pogledu določene ukrepe, ki naj bi kmalu zboljšali sedanji položaj.

Razlike v cenah niso samo med posameznimi območji v državi, temveč tudi na ožjih območjih, tako tudi v Sloveniji sami. Tako n. pr. velja kot najcenejše mesto v Sloveniji Murska Sobota, ki sicer leži sredi

izrazito kmetijskega območja, a ni razlog za tako velike razlike v cenah kmetijskih pridelkov. Tako n. pr. v Murski Soboti govedina kosti po 380 din za kg, brez kosti po 520, teletina brez kosti pa 600, kokošja jajca po 18, mleko 36 (Ljubljana po 60), itd. Ker so cene delovni pogoji v skoro vseh krajih enaki in ni moči ločiti kakor draginskih ali podobnih razredov, kot je to bilo včasih, povzročajo te razlike v cenah, kot je bilo običajno, kritiko, ki leti v prvi vrsti trgovino.

SPECIALIZACIJA KOPRSKEGA PRISTANIŠČA

Medtem ko smo doslej govorili o gradnji operativne obale v koprskem pristanišču in o njegovem položaju med jadranskimi lukami, sedaj že govorimo o njegovem nadaljnjem razvoju. Prva doba gradnje pristanišča namreč končana in pristanišče strukturalno in se dograjuje, da bo lahko tekom svojim nalogam.

Že v začetku se je pokazalo, da pristanišče zelo pripravno za prevoz južnega sadja in največ tega sadja za našo državo je šlo doslej preko prek tega pristanišča. Zato ni čudnega, če pripravljajo v tem pogledu potrebne načrte za gradnjo objektov, ki bi služili dozorevanju in hranjenju južnega sadja. V prvi fazi naj bi zavedni objekti imeli zmogljivost 65 tisoč ton. Poleg južnega sadja naj bi zgradili še naprave za prženje in mešanje kave in podobno torej marsikaj, kar je bilo značilno za tržaško pristanišče, čeprav manjšem obsegu. S tem naj bi koprsko pristanišče specializiralo, kar bo imelo zanj poseben pomen.

AVTOBUSNE PROGE

TRST - SEZANA - LJUBLJANA

Odhod iz Trsta: samo ob delavnikih ob 7.15 (SAT) in ob 14.00 (SAP).

TRST - LJUBLJANA - ZAGREB

Odhod iz Trsta: ob 15.30 in prihod v Zagreb ob 20.00 (Croatiatrans).

TRST - PULJ

Odhod iz Trsta: vsak dan ob 7.45 in ob 15.05.

Odhod iz Pulja v Trst: vsak dan ob 7.00 in 15.40 (Autosaobračaj - Torta).

TRST - REKA

Odhod iz Trsta: vsak dan ob 8.00 in ob 18.00.

Prihod v Trst: vsak dan ob 19.20 in ob 8.50 (SARA - Autotrans).

PROGA TRST - KOMEN

Odhod iz Trsta ob 15. uri, iz Komna ob 16. 30. (La Carsica - Slavnik)

TRST - FERNECE

Odhod iz Trsta: ob delavnikih ob 7.30, 10.45, 13.10, 15.30 in 18.00; ob praznikih pa ob 10.00, 13.10 in ob 20.30.

TRST - SEZANA

Odhod iz Trsta: vsak dan ob 7.00, 7.15, 15.00, 15.30; ob petkih in sobotah ob 7.00, 15.30; ob nedeljah ob 9.30, 19.00. (SAT - SARA - Slavnik)

TRST - PESEK

Odhod iz Trsta: ob delavnikih ob 7.55, 13.10 in 17.30; ob praznikih pa ob 11.30 ter ob 17.30 (SAP).

TRST - HERPELJE-KOZINA

Odhod iz Trsta: ob 13.00 in ob 17.30. Prihod v Trst: ob 8.10 in ob 19.40. (Slavnik - SAP)

TRST - SKOFIJE

Odhod iz Trsta: ob delavnikih ob 5.40, 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 12.00, 13.30, 14.30, 15.30, 16.15, 17.15, 18.30, 19.15, 20.00 in ob 23.30.

Ob praznikih ob 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 14.30, 17.15, 18.30, 20.00, 23.30. Avtobusi odpeljejo s Trga stare mitnice (Largo Barriera Vecchia).

TRST - KOPER

Odhod iz Trsta: ob 7.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.30, 16.45, 19.00.

Odhod iz Kopa v Trst: ob 6.00, 7.00, 8.45, 14.00, 15.00, 18.00. (Torta - Slavnik)

TRST - PIRAN

Odhod iz Trsta: vsak dan ob 10.15 in ob 12.10.

TRST - UMAG

Odhod iz Trsta: ob 8.00, 12.20, 14.50 ter ob 18.30.

Odhod iz Umaga v Trst: vsak dan ob 7.30, 11.15, 15.15 in ob 18.05. (Autilinee Trieste - Istra auto)

TRST - BUJE

Odhod iz Trsta: vsak dan ob 7.00, 14.00 in ob 16.00.

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

Kako se bo ocenila trgovinska vpeljava

Odbor za pravosodje pri poslanski skupini je te dni pregledal zakonski osnutek o trgovinski vpeljavi (avviso commerciale), ki ga je pripravila skupina izvedencev. Med pregledanimi je odbor vnel nekateri manjši spremembe, sicer so glavne točke osnuteka, ki pojde pred poslansko skupino, naslednje:

Člen 1.: Zakon velja za nepremičnine, v katerih se je razvila trgovina ali obrtniška dejavnost ob neprednem stiku z oddelki.

Člen 2.: Lastnik nepremičnine, ki namerava ukiniti najemniško razmerje z najemnikom, mu mora to sporočiti pisмено vsaj 90 dni pred upadlostjo pogodbe.

Člen 3.: Lastnik, ki namerava skleniti novo najemniško pogodbo s tretjimi osebami, mora predložiti stvarno najemniku nove pogoje. Ta ima prednost pred drugimi, če je prijavljen te pogoje sprejeti.

Člen 4.: Če najemnik zapusti poslovne prostore zaradi odpovedi najemniške pogodbe, ima pravico do plačila, ki naj predstavlja vrednost trgovinske vpeljave (to je vrednost, ki ima vpeljana trgovina v primerja-

vi z novo trgovino, ki si šele ustvarja krog odjemalcev, simpatijo, poznanje, itd.). Vrednost trgovinske vpeljave ne bo v nobenem primeru presegla 30-kratne mesečne najemnine prostorov.

Najemnik se lahko odpove tej oddškodnini in zahteva namesto nje novo dvoletno pogodbo proti nižji na jemnini. Novi zakonski osnutek ob sega še nekaj členov, ki pa niso bistvenega pomena, razen člena št. 12, ki določa, da nova ureditev velja tudi za najemniške pogodbe, ki še niso zapadle.

TRGOVINSKA ZBORNICA O TRŽAŠKIH VPRAŠANJH

Te dni se je sestaj upravnih svet tržaške trgovinske zbornice pod vodstvom predsednika dr. Romana Caidassija. Upravni svet je odobrila obratno zbornice za preteklo leto, dr. Caidassij je v krajšem govoru izrazil upanje, da se bodo v dohodnem času rešila vprašanja, ki zadevajo začetek dela na avtomobilski cesti Trst - Benetke, na letališču v Ronkah ter pri začetem pomolu VII v tržaškem pristanišču. Dr. Caidassij je še dodal, da bodo odslej na tržaški borzi notirali tudi vrednostni papirji družbe Halsider, ki je nastala s spojitvijo ILVA in Cornigliana.

Radijski in televizijski naročniki, ki niso plačali pristojbine za vse leto, morajo poravnati naročnino za drugo polletje ali za tretje tromesečje do 31. julija. Za radijski sprejemnik znaša pristojbina za drugo polletje 1250 lir, za tretje tromesečje pa 650 lir; pristojbina za televizijski sprejemnik znaša za drugo polletje 6.125 lir, za tretje tromesečje pa 3190 lir.

Socialni UTRINKI

SVICARSKO GOSPODARSTVO OTRBUJE TUJO DELOVNO MOČ. Svicarsko ministrstvo za gospodarstvo je dalo pobudo za ustanovitev posebne komisije, v kateri bodo sodelovali tudi predstavniki ministrstva za pravosodje in za javno varnost. Namen komisije bo, da prouči vprašanje priseljevanja tujih delavcev. Dosedanji razvoj švicarskega gospodarstva kaže, da se Švicarska ne bo mogla odtrči tuji delovni sili. To dejstvo pa postavlja drugo delikatno vprašanje, ki je Švicarjem zelo pri srcu. Oni se namreč bojijo, da bi nehalno doseljevanje tujega življa vplivalo na sestav švicarske prebivalstva. Tega ne bi radi mešali s tujim krvjo. Domači delavci niso posebno naklonjeni doseljevanju, ker se bojijo, da bi povzročilo znižanje plač. Toda v zadnjem času postajajo zahteve tujega delavstva čedalje večje; na drugi strani jim podjetja pogosto morajo poskrbeti stanovanje. Iz teh vzrokov je priseljevanje tujih delavcev v zadnjem času nekoliko popustilo. Na zdajnjem zborovanju Osrednje zveze švicarskih delodajalcev so ugotovili, da so doseljevanja tuje delovne sile deloma krivi sami domači sindikalni voditelji, ki prihajajo z novimi zahtevami po znižanju delovnega časa. Vsekakor domači sindikati nasprotujejo olajšavam, ki jih pogosto dajajo švicarska podjetja tujim delavcem, tako na primer glede nastanitve. Osrednja zveza delodajalcev je sklenila, da bo z domačimi in tujimi delavci ravnala enako ne glede na njihovo narodnost.

ZACASNO USTAVLJANJE PRISELJEVANJA V AVSTRALJO. Zaradi povečanja brezposelnosti je avstralska vlada začela skrbno priseljevanje delavcev iz tujine. Ker je za računala s tem ukrepom, je pred nekaj tedni ustavila ali odložila odhod velikega števila izseljencev, ki so se odločili za izselitev iz Evrope v Avstralijo. Vlada je določila, da se sme priseliti v sedanjem finančnem letu samo 125.000 ljudi. Vlada pričakuje, da se bo gospodarski položaj proti koncu tega leta zboljšal in da bo mogoče obnoviti priseljevanje iz Evrope.

SVICA BO KUPILA ANGLEŠKE PROTILETALSKE RAKETE

Švicarska vlada je predložila parlamentu zakonski osnutek, ki ji bo omogočil nabavo štirih baterij protiletalskih raket tovarne British Bloodhound proti plačilu 300 milijonov švicarskih frankov (43 milijard lir). Poleg tega namerava Svica nabaviti 25 topovskih protiletalskih baterij, ki bodo stale 150 milijonov frankov, Sv carski parlament bo o tem razpravljal v septembru.

POSADKA TRGOVINSKE LADJE «ATLANTIS», KI JE ZASADRANA V GENOVI, JE DOSEGLA OD SODNIKA, DA JE ODREDI ZAPLENJO LADJE. S TEM SO SI MORNARJI ZAGOTOVILI KRITJE ZA PLAČO, KI JE NISO PREJELI ŽE 4 MESECE. NA LADJI JE 20 MOŽ, KI NADALJUJEJO S STAVKO.

Proizvodnja opek je v Italiji začela lansko leto nazadovati; to nazadovanje je trajalo še v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Razlog za ta pojav je iskati po nekaterih virih v neugodnih vremenskih razmerah, ki niso dovolile nepretrganega dela v sušnicah. Drugi viri pa navajajo vsaj za Severno Italijo čisto drugačne razloge, in sicer ne samo za nazadovanje proizvodnje, temveč tudi za nekontrolirano dvigovanje cen. Štiri in šestprektni voltki 24x16x2 so stali v Genovi 15. aprila 1960 1,60 železniški voz ali tovornjak 825 lir 100 komadov. Konec leta se je cena dvignila na 1500 lir in se je ohranila na tej višini vse do srede aprila letos. Navadna opeka 24x16x2 cm je stala 875 lir 100 komadov, nato je cena dosegla okoli 1600 lir (membrana lana) in se zdaj suka okoli 1500 lir.

TUDI V TRSTU SE JE OBCUTILA PODRAZITEV

V Milanu so se lansko leto opekarniki združili v velik trust. Posledica tega je bilo dogovorjeno povišanje cen opečnemu materialu. Milansko mesto je glede gradbeništva v polnem razmahu in povišanje cen opek je povzročilo vrsto težav. Gradbena podjetja, ki so vezana s pogodbo na gradnja stavb, so začela iskati opečni material najprej po drugih lombardskih tovarnah, nato pa še dlje, in sicer celo po vsej Padiški nižini in visoko do Vidma. Iz teh krajev poročajo, da so milanski opekarniki sami posegli vmes in pokupili vse zaloge opek po stari ceni. Tržaški gradbeniki, ki se po navadi zalagajo z materialom prav v teh predelih, so naleteli na prazna skladišča. Opekarnice so pospešile proizvodnjo, vendar jim je to prekrizalo slabo vreme, ki je z nenadnim zmrazom v začetku spomladi zaviralo proizvodnjo v sušnicah. To je privedlo do novega povišanja cen, hkrati pa je začelo tudi na Tržaškem primanjkovati vseh vrst opek. Cena navadnega voltki, ki se je sukala pred temi dogodbami, okoli 13 lir, se je dvignila na 16,5 lire, cena šestprektnega voltki pa na 32-34 na 39-41 lir. Pretekla zima je bila za gradbeništvo posebno ugodna in tukajšnji gradbeniki bi se bili obrnili za svoje potrebe k jugoslovanskim izvoznikom, da niso ti prav v tem času povišali cen svojemu blagu, deloma zaradi ugodne konjunktura na svetovnem tržišču, deloma pa zaradi najnovejše gospodar-

ZAKAJ JE PRISLO DO ZASTOJA PRI NAS?

Gradbena dejavnost se je na našem področju v zadnjih mesecih nekoliko zaustavila. To pot ne gre za pomanjkanje gradiva, temveč za zamudo z izdajanjem dovoljenj za gradnjo novih stavb. Pomanjkanje cementa je letos že enkrat ustavilo gradbeno dejavnost, ko so stavkali delavci v tovarni Italcementi v Zavrhu. Nekatera gradbena podjetja niso prav zaradi pomanjkanja cementa mogla nadaljevati z delom in so odpustila delavce nekako za 20 dni. Za nujna dela so gradbeniki pošiljali tovornjake po cement tudi v oddaljene

Proti uvozu jugoslovanskega bencina

Skupina demokršanskih poslancev je predložila zbornični zakonski osnutek, po katerem naj bi vlada dovolila izdajo posebnih dovoljenj za nakup goriva lastnikom motornih vozil na Tržaškem. Finančno ministrstvo naj bi sprejelo podobno znižanje davčnega bremena na določeno količino bencina, kakor velja za lastnike vozil s stalnim bivališčem v Gorici.

V poročilu, ki so ga poslanci priložili zakonskemu osnutku, ugotavljajo, da tržaški šoferji pridelajo vsako leto iz Jugoslavije najmanj pol milijona litrov goriva. Samo tako računamo, kako da so črpalke v Tržaškem predelu leta 1955 za 10 milijonov litrov bencina, ko je krožilo v mestu 12.000 vozil, a leta 1960, ko je bilo v Trstu dvakrat toliko avtomobilov, le 15 milijonov litrov goriva.

Cena bencinu v prodaji na drobno naj bi se sukala okoli 50 lir za liter. Tako bi Tržačani ne hodili več v Jugoslavijo po gorivo; nasprotno bi jih nova cena spodbudila večji potrošnji bencina, tako da bi državne blagajne ne trpele škode zaradi znižanja davčne obremenitve.

KAKO JE V GORICI
Na Tržaškem bi lahko vpeljali sistem, kakor velja v gorški prosti

Pomočstvo

NAPOVEDANE LADJE

(Odhodi iz Trsta)

JUGOLINIJA
Proga Jadransko morje —
— Indija — Pakistan: Novi Vinodolski 16. avgusta, Učka 25. avgusta — Indonezija — Daljni vzhod: Novi Vinodolski 16. avgusta.
— Japonska: Novi Vinodolski 16. avgusta.
— Severna Evropa: Bratstvo 29. julija, Pula 20. avgusta.
— Severna Amerika: Slovenija 10. avgusta.
— Severna Afrika: Pula 20. avgusta.
— Perzijski zaliv: Vojvodina 3. avgusta, Topusko 20. avgusta.

JADROLINIJA

Proga Jadransko morje —
— Dalmacija — Gričja (tedenska): Orebič 1. avgusta, Opatija 8. avgusta.
— Gričja — Kreta (stirijastedevna): Lastovo 4. avgusta, Lastovo 18. avgusta.

NOVA POMORSKA PROGA

Pomorska družba «Adria Lines» je te dni sklenila uvesti novo pomorsko zvezo med Trstom in Madagaskarjem. Na prvi bodo vozile štiri 11.000-tonske ladje. Prvi odhod je predviden za prihodnji november, in sicer bodo ladje plule do Tamatave na Madagaskarju 22 dni. Pristajale bodo v Mombazi, Tamatave, Beira, Laurencu Marquez in v Durbanu. Proga bo obratovala mesečno.

LADJE SPLOSNE PLOVBE

Motorna ladja «Bled» raztovarja blago na Reki, od koder bo odplula proti Severni Ameriki 28. julija; ladja «Bohinj» je prispela v Tanger, nato je odplula proti Genovi, Neaplju, Benetkam in Trstu. Dne 28. avgusta bo nastopila novo pot z Reke v Sev. Ameriko. Ladja «Bovec» je 18. julija priplula v New York, od tod pa je nadaljevala pot z druga severnoameriška pristanišča in nato na Jadransko morje. Uprava Splošne plošbe iz Pirana je sporočila, da je od 1. julija letos glavni zastopnik v Jugoslaviji za vse proge Splošne plošbe Jugoslovanske pomorske agencija v Beogradu.

UPADANJE ZAHODNONEMSKIH ZLATIH REZERV

Po zadnjem poročilu nemške narodne banke Bundesbank za vse nemške zlate in devizne rezerve znižale v tednu do 14. julija za 258 milijonov nemških mark in so padle na 30.349 milijardo.

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA
GORIZIA - VIA DUCA D'AOSTA N. 88 - TEL. 28-45 - GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA
Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

OGLAŠUJTE V «GOSPODARSTVU»

PRODABA: krmila za živino semena piščete kmetijske stroje

OPČINE - Telefon 21-321 se je preselila v nove prostore, in sicer v NARODNO ULICO 53

conii. Lastnik avtomobila tipa FIAT 600 prejme v Gorici kupone za 40 litrov bencina na mesec (za FIAT 1100 50 litrov). Pri črpalnici izročiti za nakupljen bencin kupone in razliko v razliki razmerju 54 lir za liter navadnega ali pa 64 za liter superbenčina. Drugod v Italiji, tako n. pr. v Trstu stane navaden bencin 98, superbenčin pa 108 lir liter. V Jugoslaviji stane liter bencina «super plavi», ki ga Tržačani najraje kupujejo, 75 dinarjev. Goričani dobijo tudi kupone za nafto. Prevoznika podjetja prejmejo na mesec za tovornjak FIAT 682 kupone za 1150 litrov nafte, za toosno priklopnico pa po 800 litrov. Doplačati morajo po 26,50 lire za liter. V ostali Italiji stane liter nafte 76-78 lir.

Kakor znano, dopušta Videmski sporazum o obmejnem prometu svobodno uvoz goriva, kolikor ga je v tanku neposredno povezanem z motorjem. Na podlagi tega določb videmskega sporazuma (člen št. 38) se je tržaški odvetnik dr. Terpin svoj čas uprl, da bi plačal carino na bencin, ki ga je imel v tanku ob povratku s Koprškega. Sodišče prve stopnje ga je spoznalo za krivega; odvetnik se je pritožil pri prizivnem sodišču, ki je oprostilo Terpina vsake krivde. Nato so se carinske oblasti pritožile na kasacijsko sodišče, ki se še ni izreklo.

Od Oreha do Rabujeza

V našem kraju živi precej ljudi, toda človek, ki potuje mimo, bi skoraj naše hiše spregledal, ker je vas zelo raztresena. Morda pa mu obstane pogled ob precej veliki zgradbi pri Orehu, ki ima balkon podprt z ženskim kipi, kakor so zunaj na deželi pravzaprav redkost. To so spomini na Maksimilijanove čase; Maksimilijan je namreč imel tu svoje posestvo. V tistih časih so naši očetje z vprego vozili po cestah drva in kamenje z Elerškega hriba, ženske pa so nosile na glave mleko v Trst. Za Tržačane so plekle tudi kruh. Danes so vse to samo spomini. Navsezgodaj jutraj razvažajo poltovorniki mleko iz mlekarne «Giusto» in kmalu nato že dostavijo trgovci odjemalcem na dom mleko in kruh.

Naši ljudje so zaposleni po tovarnah ali pa se ukvarjajo z vrtnarstvom. Tu di vrtnarstvo se modernizira. Naši vrtnarji so si namreč nabavili freze. Tako z lahkoto pripravijo zemljo za setev povrtnine. Zaradi slabega vremena, spomladni pa zaradi suše, ni zemlja le to posebno obrodila. Moram pa reči, da tukaj dobro prodajamo. Vinogradov nekaj skor ni. Med sadjem prevladujejo češnje. Na zalost moram poročiti, da je letos pomrlo oziroma se posušilo precej sadnega drevja. Sadjarji pravijo, da se je to zgodilo zaradi zgodnje suše, ki ji je potem sledilo preveč dežja.

Se pred drugo svetovno vojno so se ljudje pri nas borili za sleherni pest sena, danes pa je živina to že redkost. Lahko bi rekli, da sodi že v muzej. V rešnici na travnikih in ob njihvah gnije na kupe sena in človeka, ki ima smisel za lepote narave, kar boli srce.

V poletnih toplih dneh je tu polno domačin in tujih turistov. Domačini hodijo na kopanje v Milje in vse tja dol do Tankega ritca. Tudi tuje se ustavljajo pri nas; seveda jih pelje pot nato naprej v Portorož in Opatijo ali pa v nasprotno smer proti Benetkam. Kakor veste je čez bob Rabujez-Skofije zelo razvit obmejni promet.

N. S.

vila. Zjad kaže, da se bo zadeva vendar premaknila z mrtev točke in da bo obveljala praksa iz zadnjih povojnih let. Zdi se, da so oblasti razumele, da zakon izpred 30 let ne ni kos današnjemu načinu gradnje in da ga bo treba prilagoditi novi gradbeni tehniki.

V terek je občinski odbor v Trstu sklenil, da bo omogočil nemoteno nadaljevanje gradbene dejavnosti, in sicer s tem, da bo rešil kakih 50 gradbenih dovoljenj, ki še čakajo na odobritev. Osnovno vprašanje sicer ne bo rešeno, vendar se bodo morali lastniki licenc obvezati, da ne bodo nastopili proti občinskemu uradu za dovoljenja, ako bi pozneje, ko bo osnovno vprašanje rešeno, utrpeli kakšno škodo.

E. F.

UPADANJE ZAHODNONEMSKIH ZLATIH REZERV

Po zadnjem poročilu nemške narodne banke Bundesbank za vse nemške zlate in devizne rezerve znižale v tednu do 14. julija za 258 milijonov nemških mark in so padle na 30.349 milijardo.

Kultura in življenje

PEŠNISKI PRVENEK BRUNE PERTOT: «MOJA POMLAD»

Ime Brune Pertot ni neznano naši kulturni javnosti. Nanj smo večkrat naleteli v »Literarnih vajah« naših srednješolcev. Bruna Pertot je v njih pridno sodelovala kot gojenka našega klasičnega liceja. Kasneje smo njeno ime srečevali v reviji Mladika, kjer je objavljala prve vtise pri vstopu v življenje po opravljeni srednješolski maturi.

Te svoje prvence je Bruna Pertot pretekli mesec objavila v pesniškem izboru z naslovom Moja pomlad, ki se simbolično sklada z doživljaji njene lirike navdahnjene duše ob stiku z življenjsko stvarnostjo. Gre za utrinek iz njenega trenutnega razpoloženja: zbirka je njen pesniški dnevnik. Vanj zapisiš okolje, ki v njem živi: lepe Barokovlje na skrajnem pobočju tržaškega Krasa, kjer se ti okoli bohotno pase od Miramara čez Kontovel do mogočnega svetilnika na Greti in Trsta. V tem okolju, v katerem je vzrasla, doživlja mlada pesnica ljubezen do svoje zemlje; v njej ji srce koprni po lastni ljubezenski sreči, ki jo spet doživlja v spominu na okolje, na Kras, na »svoje bore, ki šelestijo ob vetru in burji ali klonajo pod snežinkami; pesnica se z okoljem celo spaja in se z njim prerušča kot n. pr. v Belem trnu. V Pertotinih pesmih pa se poleg iskrene, največ srčne sreče odraža tudi bolelost; pod njenim pljvigom ji duša otrpne, tako da ne more več opevati življenja, ki ga je okušala v domači naravi in ki je srkalo njeno srčno kri; ne čuti več klika Krasa in borov pomladi, poleti, jesembra in pozimi, ki je iz njenih čustvenih globin izvilil Pomladna pisma in Zimske pesmi (morda najboljšee utrinke tega njenega pesniškega prvence); bolelost in razočaranje je je lotavata kakor »dež, ki je bičal, — lomil mlade veje — in ni vedelo drevo, — zares ni vedelo, — zakaj».

Mlado pesnico predstavlja v uvodu čitatelju Jože Peterlin. Okusna oprema in izvirni linorezi so delo ing. Fr. Piščanca. Knjigo je založila Mladika v Trstu. Tiskala jo je tržaška tiskarna Graphis.

PROF. URBANI O SVOJIH PREDVIDIH IZ JUGOSLOVANSKE LITERATURE

«Pobjeda», ki izhaja v Titogradu, poroča, da je bil nedavno tržaški prof. Umberto Urbani gost Zdrženja črnogorskih književnikov. Med Črnogorci je prof. Umberto Urbani znan še posebno po svojem prevodu Njegoševskega slovitega dela «Gorski vijenec». Kosta Cakić je profesorju Urbaniju postavil več vprašanj o njegovih prevodih iz srbsko-hrvaškega in slovenskega lepovedja. Prof. Urbani je omenil, da se je za Njegoša navdušil že v VIII. razredu gimnazije v Zadru. Za njegovo delo «Gorski vijenec» je bil tako navdušen, da je dovršil prevod v italijansko v 50 dneh. Delal je noč in dan. Tudi kot profesor na tržaški univerzi je navdušil tržaške študente za Njegoša in ti so o njegovih delih napisali več disertacij. Zelo ga je razveselilo pismo Bogdana Popovića, ki mu je sporočil, da je po njegovem mnenju Urbanijev prevod boljši, kakor sta bila nemški in angleški. Njegov prevod «Nečiste krvi», delo Bore Stanovića, je doživel pet izdaj. Urbani je prevedel tudi Bevkovo «Kresno noč», delo Ivane Brlic-Mazuranić. «Priče iz daljine» in «Visoko kromiko» Ivana Tavčarja. Poleg tega je Urbani sodeloval pri raznih italijanskih enciklopedijskih izdajah, za svoje najpomembnejše delo pa ima dva zvezka kritičnih esejev «Jugoslovanski pisci»; prvi je izšel v Trstu leta 1927. Letos v jeseni bo slovenski tržaški radio proslavil 110-letnico Njegoševе smrti. Njegošu bo posvetili osem literarnih večerov, pri katerih

ZANIMIVA RAZSTAVA V KOPRSKEM MUZEJU

V koprski stolnici je stolovala za glavnim oltarjem velika slika Viktorija Carpaccia: Madona na prestolu z detetom in šestimi svetniki. Vittore Carpaccio jo je napravil leta 1516. Prvič je to sliko restavriral Cosroe Dusi leta 1839. Ker so osrednja slovenska spomeniškovarstvena oblastva ugotovila, da je ta pomembna oltarna slika velikega italijanskega mojstra močno poškodovana in zato potrebna nujnih restavratorskih del, so ta dela zaupala najboljšim slovenskim strokovnjakom te stroke. Pod vodstvom prof. Mirka Subica so sliko restavriral Adela Demšar, Tone Demšar, Tomaz Kvas, Miha Pirnat in Emil Pohl. Restavratorska dela so strokovnjakom temeljita. Razstavljene so številne delne renešansne fotografije, s katerimi so ugotovili poškodovana mesta na sliki, po prejšnjih slabih restavratorskih delih prekriti izvorne barvne palete, zaradi tega kasneje nastale motivne spremembe itd. Za laika, pa verjetno tudi za strokovnjaka, je ogled tega ilustrativnega gradiva, ki vestno pojasnjuje uporabljeni restavratorski postopek, zares silno potrebno. Ista skupina strokovnjakov je restavriral tudi sliko iz Carpaccijeve delavnice, ki je pravzaprav sestavljena iz dveh polovic s temo Dorovanje in Detomor. Razstavo dopolnjuje slika Benedetta Carpaccia: Madona na prestolu z detetom in dvema svetnikoma.

Kmetje, vrtnarji!

za vsako Vašo potrebo se obrnite na domačo trdko

FURLANI EDVARD

TRST, VIA MILANO 18 - TELEF. 35-169

katera Vam nudi po najnižjih cenah vsakovrstna SEMENA najboljših inozemskih krajev in semena lastnega pridelka ter razne SADIRJE, ŽVEPLO, MODRO GALICO, UMETNA IN ORGANSKA GNOJILA ter vsakovrstno ORODJE in STROJE vsake velikosti

Elkskluzivni zastopnik za tržaško pokrajino svetovno znanih STROJEV ZA OBDELAVO ZEMLJE ter ROSILNICE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

AGRIA WERKE

KRONIKA

PROPORČILO NASIM NAROCNIKOM

Narocnikom pripravljamo, naj vsako leto v svoji naslovi takoj sporočijo upravl. Le tako bo dana možnost, da bodo list redno prejemali, obenaj pa bodo poštanim upravam priporočili nepotreben trud in včasih tudi denar. Na to opozarja tudi Skupnost št. 1000. Podjetje LR Slovenije v Ljubljani.

PREDNOSTNE LEŠTVICE

Solsko škribništvu sporoča, da so od 1. julija dalje, deset dni zaporedoma, 10. do 12. ure dopolne na vpogled znanstvenem liceju s slovenskim in italijanskim jezikom, ul. Lazzaretto Vecchio prednostne leštvice za poverjena učitelja na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1961/62.

ZA KVESTORJA (policijskega ravnanja) v Gorici je bil imenovan F. Perin, doslej kvestor v mestu Asti.

NOVI DOKTORJI.

Na rimski univerzi so bili promovirani za doktorje le prof. Valerija Glavič-Venuti, Stanko Skok, Breda Budal iz Trsta, in Zofija Milič iz Saleza. Na katoliški univerzi v Milanu je z odliko diplomiral za doktorja pedagogike Dani Sedmak iz Sv. Križa pri Trstu.

NA POTI IZ RANGOONA V ZAGREB

Na poti iz Trsta ustavil s svojo soprogom F. Vrbancem, predstavnik Zvezne zbornice trgovinske zbornice v Rangoonu (v Burmi). Inž. Vrbanc je dobro poznan v tržaških gospodarskih krogih, časov, ko je bil več let načelnik gospodarskega oddelka pri jugoslovanski delegaciji v Trstu. Iz Azije je potoval v Trst z letalom čez Rim.

NAŠE SOZALJE

V Trstu je umrla Marija Zlobec. Ličen, v Nabrežini Stefan Pertot, Padričah Marija Grčić, v Ricmanovci Jožefa Zuljan, v Saležu Josip Madin; v Ljubljani 72-letni novinar Franc Puc. Temu poklicu se je posvetil že leta 1907. Sodeloval je pri prvu slovenskem poročevalcu in uredniku.

na političnem obzorju

SLOVENSKI POZDRAVI V GORICI.

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Na italijanskem trgu za žitaricami se je cena domači pšenici dvignila; povprečanje po pšenici novega pridelka se je ni pogojevalo. Zaloga domače koruze grede h koncu, vendar pa so ostale cene zmerne. Zmerne so tudi cene moki, kakor tudi oluščeniemu in neoluščeniemu rižu. Trg za zelenjavo in sadjem je umrjen. Zaloga so vedno obilne, ponudba sledijo povprečanja. Goveja živina bodisi za rejo kot za zakol ne gre preveč od rok, ker ni zanimanja s strani kupcev. Cene so nekoliko padle. Tudi ostale vrste živine zaostajajo. Na trgu za mlečnimi izdelki se maslo zelo dobro prodaja in cene so poskočile. Tudi cene sira se držijo čvrsto, čeprav ni posebnega povprečanja po njem. Pomudba perutinine pa se cene posebno domači perutinini padle za približno 50 lir pri kg. Cene perutinini iz umetnih vališev pa so zmerne. Cene semenskemnu in oljnice mu olju se niso znatno spremenile, pač pa so se dvignile cene olju za industrijsko porabo. Trg za vinom je živahen, čeprav so ostale cene neizpremenjene.

KAVA

TRST. Navajamo cene za kg ocarinjene kave. Brazilska kava: Pernambuco 3, 17/19 1220, Santos Fancy 18 1310, Victoria V 18/19 1150, kava iz tržaškega skladišča 1015; Srednjameriška kava: Ecuador extra superior 1225, Haiti naravna XXX 1310, S. Salvador naravna 1410, Kostarika 1400; Arabso-afriška kava: Gimmia 1310, Moka Hodeidah št. 1 1310; Indonezijska kava: AP/1 1018, AP special 1028, Rob EK/1 3-5/990, Rob EK/1 special 1020, Rob EK/3 10-12/980, Slonokoščena obala 1000 lir za kg.

LES

TRST. Navajamo zadnje kotalcije za avstrijski rezan les, dostavljen na mejo, neocarinjen. Smrekov rezan les: I-II širok 31-33.000, 0-III širok 26.500 do 28.000, 0-IV širok 25-26.500, III-IV širok ali ožek 22-23.000, IV širok ali ožek 19.500-21.000, tramovi 25.500-26.500, les krajšega formata izpod 4 m dolžine 19 do 20.000, izpod 3 m dolžine 15-17.000, tramovi suse Trst 14-15.000. Macesnov les: I-II 32-34.500, I-II-III 28-29.500, III 22.500-24.500. Borov les: I-II 31-33.000, I-II-III 25-26.000, III 18-20.000 lir kub. meter.

POPER

TRST. Cene veljajo za kg, od izvornika do grosista, f.c.o skladišče. Sarawak črn special 1220-1240 lir za kg, Sarawak beli 1450-1475, Tellicherry garbled 1315-1330 lir za kg.

SLADKOR

TRST. Cristallisé Paris št. 3 46,75 lir za kg v vrečah iz jute, takojšnja izročitev, f.c.o železniški voz Modane; francoski rafiniran grana sladkor 60,50 lir za kg, v vrečah iz papirja po 50 kg, f.c.o Ventimiglia.

ZITARICE

MILAN. Cene veljajo za stot, f.c.o železniški voz Milan, trošarina in prometni davek nevracunana. Mehka domača pšenica 6750-6850, dobra merkantile 6550 do 6650, merkantile 6400-6450, trda domača pšenica 8200-8300, Manicoba 8400 do 8500; pšenična moka »0« 8400-9000, moka »1« 8400-8500, pšenična moka slabše vrste tipa »0« 8400-8500, moka za testenine tipa »0« 8700-8900, otrobi tipa »0« 11-11.100, tipa »1« 10.500-10.600; domača koruza 4400-4500, navadna 4100 do 4150, uvožena koruza »Plata« 4100 do 4200; domača rž 4500-4600, uvožena 3600-3660, uvožen ječmen 3700-3900, domače oves 4000-4200, uvožen 3950-4000, uvoženo proso 3900-4000; neoluščeni riž arborio 9600-10.800, od drugod 8600 do 11.000, vialone 9500-10.500, od drugod 8100-8800, carmaroli 8200-10.000, Vercelli 8200-9800, R. B. 9600-10.000, Rizzotto 8700 do 9500, P. Rossi 8500-9300, Maratelli 7800-8300, Stirpe 136 7300-7600, Ardizzone 7200-7900, Ballilone 6900-7100, originalen 6600-7070; oluščeni riž arborio 17 tisoč 500 do 18.500, vialone 16.500 do 17.500, R. B. 16.300-16.600, Rizzotto 15.400-15.700, Maratelli 13.500-12.700, Stirpe 136 12.700-13.000, Ardizzone 12.800 do 13.200, Ballilone 11.100-11.300, originalen 10.700-11.100, P. Rossi 14-14.300 lir stot.

ZELENJAVA IN SADIJE

MILAN. Cene veljajo za kg, všteti embalažo. Marelice I. 70-180, merkantilne 40-60, fige 80-100, jabolka 40-60, bruske extra 90-100, I. 60-90, merkantilne 30-60, melone 40-100, češnje 80 do 100, bele breskve extra 90-140, I. 90-95, merkantilne 20-40, rumene breskve extra 100-160, I. 60-100, grozdje 130-180, li-

meone I. 80-105, navadne 60-80; suh česen 150-230, pesa 30-60, jedilna pesa 50 do 80, korenje 60-90, zelje 50-90, kumare 40-100, rdeča čebula 45-50, bel 60-65, svež fižol 120-150, fižol »boby« 130 do 120, solata endivija 50-120, trokade-ro 40-70, cikorija 30-60, krompir 25-27, Benthje 27-28, Bea 30-32, domača zelena paprika 70-100, iz Piemonta 80-130, rumena paprika 250-350, paradiznički Rivera 40-120, peteršilj 50-100, zelena 40 do 80, melancan 35-80, bučice 60-100 lir za kilogram.

ZIVINA ZA REJO IN ZA ZAKOL

LUGO. Cene veljajo za stot, trošarina in prometni davek nevracunana, f.c.o železniški voz v Milanu. Oljčna semena: Ricinus 13700-14000, koruza 4800 do 5200, riž 2900-3000. Surovo olje iz zemeljskih lešnikov 33700-33900, iz sončnice 32800-33900, iz koruze 30200 do 30700, iz soje 31800-32000, iz tropin 30200-30700, iz navadnega kokosa 18.800 do 19.300, iz industrijskega lana 27.000 do 27.200. Semensko olje iz zemeljskih lešnikov 37.300-37.500, iz sončnice 35.500 do 35.600, iz rafinirane soje 34.500-34.700, semensko olje iz 33.200-33.300, navadno semensko olje s 4% oljne kisline 43-43.500, retificirano 48-48.300 lir stot.

MLEČNI IZDELKI

LODI. Cene veljajo za kg prodaje na debelo, trošarina in prometni davek nevracunana, brez embalaže. Maslo iz centrifuge 790-800, lombardsko maslo 740-750, domače maslo 760-770, emiljsko 730-740, maslo iz sladke smetane 670-680; sir reggiano proizv. 1959 780 do 820, proizv. 1960 620-650, grana iz Lodijskega proizv. 1959 740-770, proizv. 1959/60 720-740, proizv. 1960 610-630, proizv. 1960-61 580-600, grana svež (1-30 dni) 435 do 440, postan 600-620, sbrinz svež 470-480, postan 560-580, emmenthal svež 540-560, postan 600-620, orig. švicarski emmenthal 720-740, provolone svež 490-500, postan 550-580, italico svež 390-410, postan 440-460, crescenza svež 280-300, postan 470-510, taleggio svež 320-330, postan 430-460, pastozirani švicarski sirčki (6 kosov) 170-200, slan sir svež 140-150, postan 220-230 lir za kg.

PERUTNINA IN JAICA

MILAN. Živi domači piščanci extra 900-950, II. 700-750, piščanci I. 300-350, zaklani izbrani domači piščanci 900 do 1000, I. 420-480, II. 350-400, zmrzjeni piščanci uvoženi iz Madžarske 400-500, žive domače kokoši 650-700, žive uvožene kokoši 380-400, zaklane domače kokoši 900, sveže uvožene kokoši zaklane v Italiji 550-630, zaklane uvožene kokoši 400-630, zaklane pegatke 1000, živi golobi I. 800, zaklani golobi I. 900 do 1000, II. 800, uvožene zmrzjene pu-

re 400-500, uvoženi zmrzjeni purani 400-500, purani iz umetnih vališev 650 do 900 lir puran, žive gosi 420-450, zaklane gosi 400-550, gosi iz umetnih vališev 250-320 lir gos, race iz umetnih vališev 700-950 lir race, živi zajci 380 do 410, zaklani s kožo 460-520, brez kože 470-600 lir kg; sveža domača jajca I. 27-28, navadna domača jajca 25-26, uvožena ožigosana jajca I. 21-22, II. 19-20 lir jajce.

OLJE

MILAN. Cene veljajo za stot, trošarina in prometni davek nevracunana, f.c.o železniški voz v Milanu. Oljčna semena: Ricinus 13700-14000, koruza 4800 do 5200, riž 2900-3000. Surovo olje iz zemeljskih lešnikov 33700-33900, iz sončnice 32800-33900, iz koruze 30200 do 30700, iz soje 31800-32000, iz tropin 30200-30700, iz navadnega kokosa 18.800 do 19.300, iz industrijskega lana 27.000 do 27.200. Semensko olje iz zemeljskih lešnikov 37.300-37.500, iz sončnice 35.500 do 35.600, iz rafinirane soje 34.500-34.700, semensko olje iz 33.200-33.300, navadno semensko olje s 4% oljne kisline 43-43.500, retificirano 48-48.300 lir stot.

VINO

ALESSANDRIA. Rdeče namizno vino 4500-5200 lir hl, belo namizno vino 6000 do 6500, barbara 7200-8000, freisa extra 9000-9500, beli moskat 12.000 lir hl; barbara d'Asti 12/12,5 stop. 7000-7900 lir stot, barbara d'Asti superior 12,5/13 stop. 12.600, »freisa« sladko 7600-8600, »freisa« superior 6800-7650, nebbiolo 11.300-12.850, barolo 14 stop. 23.350 do 25.570, bonarda d'Asti 8650-9150, rdeča malvazija 8000-8400, sladka malvazija 7600-8700, moskat d'Asti 11/12 stop. 11 tisoč do 12.100 lir stot, penecé se vino Asti 380-425 lir steklenica, vermouth bel ali rdeč 245-255 lir za steklenico.

PAPIR

MILAN. Gladek časopisni papir v valjih 11.120 lir stot, v polah 13-14.000, navaden satiniran tiskarski papir 15 do 16.000, srednje vrste 18-18.500, navaden pisarniški papir 15.500-17.500, srednje vrste 18-20.000, finejši 21.500 do 23.500, trikrat klejen papir za tiskovino 22-24.000, »suo mano« za tiskovino 21-23.000, navaden papir za registre 17.500-19.000, srednje vrste 20.200, finejši 24-25.000, pisemski papir srednje vrste 20.500-21.500, finejši 22-24.000, extra 27-28.500, velina za kopije 40.500 do 44.000, risarski papir 38.500-40.500, papirni papir srednje vrste 25-27.000, finejši 28.500-31.000, »pelures« bel ali barvan 23.500-29.000, navaden pergamin 40/60/80 g 18-19.000, 30 g 25-26.500, srebrn papir 40/50/60 g 24-26.000, papir za embalažo slabše vrste 8300-10.200, srednje vrste 14-17.000, finejši 18-21.000, velina za embalažo 16.500-18.500, srednje vrste 20-23.000, bel fin papir za embalažo 23-28.000 lir stot.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

„O tem čivkajo že vrabci“ Mladina obrača zemlji hrbet

Slaba vinska letina

Obredel sem te in one pašnike, se nožeti in skromne gošče, koder so nekoč stala stasita debla ob deblih. Kamenja ni videti, zastira ga zelenje mnogo bolj kot svoje dni. Razveseljuje sprememba, vsaj za oko. Na oranica h krog vasi, kjer je nekoč v tem času že rumenelo žito, so druge kulture, tu pa tam kak redek sebi prepričen spomin na sadno dreve, deteljišča, zaplevane njive, osat... Na klancu ob vasi srečam priletno ženico: »Dober dan! Gledate našo žalost, samo žalost. Le še nekaj starih zaide v te klance, za »vse« pa niso. Mladih ne vidite tod. Ja, ja... tako je. In v samogovoru odkriva dalje.

V sosedni vasi: Pravite, da vas je zabolelo, kar ste videli v M... Toda pri nas je malo bolj. Se nekaj trkati let, dokler se mi še kaj upamo, potem pa, kar bo, bo. Dobro ne kaže. Moč očitno ni maral še kaj govoriti o tem.

V bližnji sosesčini. Dobro se drži kmetija tega in tega. Pravkar je sin v 15. starostnem letu, zdrav, zdrav, krepak in razumen dečko. Odslej dalje bi bil očetova desna roka. A pravdi, da vidi, kako se oče muči. Pojde se učiti za... Tam v bližini je vzorno posestvo zgubilo 28-letnega že oženjenega naslednika, odsel je iz hiše.

Zunanji znaki zdravja domačih živali

Koža in dlaka nam tudi služita kot merilo zdravja domače živine. Dlaka je pri vseh vrstah naših domačih živali, dokler so zdrave, kratka, gladka in bleščeča. Pri živini na paši ter pri zemenarjenih hlevskih živini je dlaka daljša, groba in manj bleščeča. Prav tako je pri svinjah ščetinasta bleščeča dlaka znak zdravja. Volna pokriva pri ovcah enakomerno vse telo. Dlaka glave in nog je pri naših domačih živalih kratka, gladka in bleščeča. Tudi perje je pri zdravni perutinini bleščeče in se prilaga telesu. Pri perutinini s povisano temno toplino je posebno na vratu naježeno. Vsaka bolezenska motnja se odraža tudi na dlaki. Tudi pri kratkotrajnih in časovnih mrzličnih obolenjih izgubi dlaka svoj sijaj ter se naježi. Še bolj očitno so spremembe dlake pri kroničnih boleznih.

Koža zdrave živali prejema s krvjo dovolj hrane ter je mehka, vročljiva in prožna. Zaradi prožnosti jo sem pa tja lahko tudi dvignemo od telesne podlage, vendar se prav zaradi svoje prožnosti zopet povrne na svoj prvotni položaj. Pri vseh boleznih, zlasti kroničnih, izgubi koža svojo prožnost. Temu pojavu pravimo naši ljudje volčič. Koža na smrčku goveda in psa je pri vseh zdravih živalih hladna in rosna. V zvezi z dlako in kožo naj omenimo še zadržanje repa pri svinjah in psih. Zdrave svinje imajo rep zavrt, zdravi psi pa nosijo rep lepo zavrt pokonci. Bolnim svinjam in psom visi rep klavrno navzdol.

JESČNOST

Važen znak zdravja pri domači živini je tudi jesčnost. Vse vrste naše domače živine se priučijo na točen čas obrokov, ki jim jih polagamo. Če zamudimo uro; ob kateri je navajena prejemati hrano, izraža vsaka žival na svoj način svojo nezadovoljnost. Podano krmo zaužije živina s tekom. Po zunanem videzu in razvoju živali pa sklepamo, če posamezna žival krmo s pridom izkorišča. Jesčnost in izkoriščanje krme nam služita kot dokaz zdravja naše živine.

Naše bralce naj opozorimo še na prežekovalce. Prežekovanje je prebava hrane pri govedih, ovcah, kozah in drugih pri nas neudomahenih prežekovalcih. Prežekovanje enega obroka traja s prestanki približno dve uri. Pri hoji prekinjajo prežekovalci ta način prebave in jo nadaljujejo, kakor hitro obstanejo. Pomniti moramo, da je prežekovanje zelo važen znak zdravja pri prežekovalcih.

(Nadaljevanje sledi) Dr. D. R.

ljo je ali oni poklic, svobodno jim, ker je to njihova zadeva!

Kaj da nas to zanima? Kaj bi nas ne, če pa to zadeva našo narodno škupnost! Menda ni vseeno, če kretnemo na pravo, ali pa na napačno pot, če imamo dovolj, ali pre malo kruha, oziroma če smo zaposleni, ali ne, če znamo kapital pravilno izkoristiti ali ga obrniti, ali ne. Se hušja zmota pa zveni iz razlage, ki jo stalno slišite iz vrsti delavstva in tudi kmečkih sinov, češ, kdo naj bi se mučil in zapravljaj bodočnost s prgiščem zemlje, ki ne more prerediti niti petelina! Kaj bi se tod pulil za nekaj traktorjev, ki so trikrat dražji kot v trgovini! Zemlja — že res, a v ravnini, kjer bogato rodi ter vse izvirni stroji hitro, brez truda in dobro. — Nekam takšna je splošna sodba. Nedavno mi jo je izpovedal delavec srednjih let tako samozavestno in poudarjeno, kot da bi jo bil on sam učeno pogruntal, in končno pristavil: »To vedo že vrabci.«

Zmota in žalostno dejstvo sta namreč v tem, da slišimo iz tega menja delno resnico, ki se je ljudje ne zavedajo, namreč resnico, da naša zemlja pre malo rodi, ne more toliko zaradi svoje nizke rodovitnosti, kolikor zaradi našega nepravilnega ravnanja z njo, zaradi skromnega strokovnega znanja, neurejenega in nesmotrnega gospodarjenja. Čeprav gre po njihovo trojno težko tarnanje, da ne pomaga noben opomin, nobena pametna beseda staršev; najprej se je zaklela ženska in za njo še moška mlada rast, da noče imeti z zemljo nobenega opravka. A na to čujete od neprizadetih takšno-le prispregavanje: »Kaj nas to zanima? Vsakdo zase! Če si mladi že

svojimi prednostmi nudi tudi več nedostatkov, od katerih omenimo le izločitev iz delovnega procesa in z njo krajšo ali daljšo brezposelnost. V tem se lahko ustjemo s še tako vesetranskim računanjem, in to — kot kaže praksa — vedno bolj, ker se možnosti za kruh močno in skokoma spreminjajo. Politični čintilji, nagli skoki v razvoju industrije, konkurenca i. p. nenehoma ogrožajo armade delavskega ljudstva. Vse to je našemu delovnemu ljudstvu predobro znano. Predobro, a v njegovo jedro le pre malo. Kdor ni morda drugače kot svoje sposobne roke, ta je v vsem izročenu valovnem te borb. Nekaj drugače pa je z onim, ki ima okrog svojega lastnega krova še zemljo, ki ga more docela ali delno preživljati. V obeh primerih opozarjamo na prej omenjenih nekaj krompirjev. Sem kaj naj usmerijo borbo in si prizadevajo, da se bo naše kmetijstvo z učinkovitimi ukrepi postopno tako preusmerjalo, da ne bomo neprestano jadjokovali le o siromaštvu, ampak govorili tudi o bogastvu naše zemlje in hkrati tudi o svojih sposobnostih, o svojih uspehih, svojem zadoščanju in pobudah.

Ne trdimo, da bi ne bile v tem gospodarstvu težave. So, in še kakšne! Te so na splošno znane, manj pa poznamo njegove prednosti (bližina trga, možnost gojitve različnih kultur, visoka rodovitnost ob zadostni mokroti, brez nevarnosti poplav), ki so takšne, da nas morejo zanje zavajati celo napredni narodi z rodovitnih predelov.

Če pa se sedanji odnosi naše kmečkol-delavske mladine do svoje grude ne bodo v doglednem času korenito spremenili, bo naše kmetijstvo zašlo v slepo ulico, ki bo lahko pogotila veliko svojih sinov.

J. F. K tehtnim besedam našega izkušnega sodelavca bi radi dali naši mladini še v premislek: Delo v tovarnah je odvisno od konjunkturo, to je od prodaje industrijskih izdelkov. In ko bo teh preveč? Vedno ne bo lahko prodajati industrijskih izdelkov, tovarne rastejo po svetu kot gobe. Tovarnarji si bodo že znali pomagati. Delavec naj si poišče drugo delo, dobro rekli. In če ga ne bo? (Prip. uredn.)

PRIDELEK SLIV

Letošnji pridelek sliv cenijo v Jugoslaviji na 70-80000 vagonov. Odkupna cena v Kragujevcu znaša 25-30 dinarjev, v Valjevu 30, v Subotici 15-18, v Čačku 20 in v Kraljevu 40 dinarjev za kilogram. Po kakovosti so slive letos zelo dobre. V okolici Brekca bodo izvozili 400-500 ton češnje. V tem okraju jih bodo pridelali okoli 2500 vagonov. Od tod izvažajo slive v hladilnih tovarnjakih zlasti na Dunaj.

Zopet nam poročajo naši vinogradniki, da bo letina slaba, ker se je zaradi slabega vremena osul. Ne samo na Tržaškem niso vinogradniki zadovoljni z letino, še slabša poročila prihajajo od drugod. Na srednjem Vipavskem se je zaradi osuši in celo odpadel, posebno na sladkih trtah. Tudi v domovini terana v predelu med Sezano in Stanjelom bo letina slaba iz istih razlogov.

S krompirjem so letos ljudje nasplošno zadovoljni; pač pa nam je kmet s Povirja pri Sezani pripovedoval, da so tam gomolje napadli beli črvi. Skoda je napravil tudi kolaradski hrošč, ker ga nekateri kmetje ne pobijajo dosledno, kakor se glasijo navodila oblasti. Fižol so pobrali polji, ki so se redili v dežju. Češenj je bilo mnogo, toda zaradi slabega vremena so popokale. Sena je bilo kakor drugod izredno mnogo. Zdjaj sejejo kmetje ajdo.

Več pšenice, kakor so računali

»Jugoslovenske komercialne novine« (Novi Sad) poročajo, da je bila zetek v Vojvodini zaključena. Podatki o letni so vendar ugodnejši, kakor so prvotno računali zaradi izredne suše, ki je trajala kar pet mesecev. Na velikih socialističnih posevstih so pridelali 37 stotov na hektar, medtem ko so pričakovali okoli 35 stotov. Na posevstih, ki jih obdelujejo v kooperaciji so pridelali okoli 25 stotov na hektar, pričakovali pa so 26 stotov. Na velikih socialističnih posevstih so posejali z visokorodno pšenico nad 100.000 hektarov, v kooperaciji pa okoli 66.000 hektarov; na zasebnih individualnih posevstih so posejali 220.000 hektarov, in sicer z domačimi sortami pšenice. Računali so, da bodo na teh posevstih pridelali le 13 stotov na hektar, vendar so v zrenjaninskem okraju dosegli 14 stotov, v Sremu in južnem Banatu 16, v Bački 15 do 17 stotov na hektar. Povprečno je bil pridelek domačih sort za okoli 2 stota po hektaru obilnejši, kakor so prvotno računali. Pridelke visokorodnih vrst na individualnih zasebnih posevstih je znašal okoli 20 stotov na hektar. Prvotno so cenili pridelek pšenice v vsej Vojvodini na 95.000 vagonov, medtem ko računajo sedaj, da bo znašal približno toliko kot lani, to je 102.000 vagonov.

POCENITEV UMETNIH GNOJIL NA ANGLESKEM

Zaradi mednarodne konkurence, bile angleške tovarne umetnih gnojil prisiljene znižati cene, in sicer je vama »Imperial Chemical Industries« znižala cene za 12 šil. 6 penijev do šil. 6 penijev pri toni, tovarna »Fisons Ltd.« pa za 7 šillingov 6 penijev.

VEC NOVIH TRAKTORJEV V ITALIJI

V letu 1960 so italijanski kmetovje kupili 26.436 novih poljskih traktorjev. Povprečna moč strojev je dosegla 45 KS. V istem letu so razdri 2675 starih traktorjev.

IMPEXPORT UVAŽA: VSAKOVRSTEN LES - CEMENT IN GRADBENI MATERIAL - MESO IN ŽIVINA

UVOZ, UVOZ - ZASTOPSTVA IZVAŽA: TRST, UL. Cicerone 8 TEHNIŠKI MATERIAL - RAZNE STROJNE POMOČI - KOLONIALNO BLAGO

Telex: 38-136 - 37-725

POSREDOVJE PO TRŽAŠKEM IN GORIŠKEM SPORAZUMU

Telex: Impexport - Trieste

MOBILI MADALOSSO

Trst - Trieste, ul. XXX Ottobre

vegal ul. Torrebianca, tel. 35-740

blazine

permaflex

Pohištva - dnevene sobe - oprema za urade - vozički - posteljnice

RAZSTAVE: UL. VALDRIVO, 19 - UL. F. FILZI, 1

Transadria d. d.

IMPORT - EXPORT

VSEH VRST LESA, TRDIH GORIV, EKSOV IN STROJEV ZA LESNO INDUSTRIJO

TRST - Sedež: ulica Cicerone 8/II

Telefon: 30-214

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	30.6.61	14.7.61	26.7.61
Pšenica (stot. dol. za bušel)	192 1/8	189 7/8	187 1/4
Koruza (stot. dol. za bušel)	113 3/8	114 1/8	115 3/4
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	31	31	31
Cin (stot. dol. za funt)	118.25	119.25	115.50
Svinec (stot. dol. za funt)	10.60	10.80	10.80
Cink (stot. dol. za funt)	11.50	12.50	12.50
Aluminij (stot. dol. za funt)	26	26	26
Nikelj (stot. dol. za funt)	81.25	81.25	81.25
Bombaž (stot. dol. za funt)	34.60	34.80	34.75
Zlivo srebro (dol. za steklenico)	197	195	193
Kava »Santos 4« (stot. dol. za funt)	37.50	37.25	37.50
LONDON			
Baker (funt. šter. za d. tono)	233 1/4	228	231 1/4
Cin (funt šter. za d. tono)	914	911	915
Cink (funt šter. za d. tono)	78 1/8	77 7/8	78 3/4
Svinec (funt šter. za d. tono)	85 1/4	84 3/4	86 1/4
SANTOS			
Kava »Santos D« (kruzejrov za 10 kg)	694	694	690

Cena bakra se je v zadnjih dneh na mednarodnih trgih s surovinami nekoliko popravila, in sicer pod vplivom vesti, da bodo v čilskih rudnikih po vsej verjetnosti daljše stavke